

'Udviklingen' af danske havnebyer synes styret af investorerers fokus på profit og arkitekters besættelse af renhed

Henrik Valeur, 2022

De seneste par måneder har jeg rejst rundt i landet med projektet 'Det flydende bofællesskab' og har oplevet stor interesse for ideen om at bo *tiny* og *off-grid* på vandet. Samtidig har jeg bemærket, at det, der sker i praksis, er det stik modsatte.

Jeg boede i telt på Orø og tog hver morgen den lille færge ind til Holbæk. Ude fra fjorden var det tydeligt at se, hvad der sker i danske havne i disse år.

Det gamle Holbæk lå trukket tilbage, oppe i det bakkede landskab, og passede med sine små røde og gule bygninger godt ind i det grønne landskab mellem den lyse blå himmel og det mørkeblå vand.

Nede på havnen, som var en anden verden, hvor mange forskellige mennesker havde deres daglige gang mellem siloer, kraner, småskure og tovværk, som lå sådan lidt hulter til bulter, er der nu kommet planlægning og 'udvikling'.

Nogle af de gamle bygninger er blevet renoveret, men de fleste er revet ned og i stedet er der opført en tæt række seks-etagers boligblokke vinkelret på kajen, så der er plads til så mange som muligt med 'havudsigt'. Set ude fra fjorden virker de helt forkerte i skala, form og i deres farveløshed, men de overskygges dog fuldstændigt af en 17 etages blok, som med sin skinnende hvide overflade og firkantede sorte huller virker på en gang utrolig banal og samtidig utrolig anmassende, men som arkitekterne "selv ser som en meget ren, nordisk arkitektur, meget elegant og enkelt."

På projektets hjemmeside fremhæves havnens historiske kvaliteter og det liv, der hørte til. Men det er jo netop det, som Fjordtårnet og de andre nybyggerier har ødelagt. Foran de nye beboere ligger nu ikke længere en levende kaj, men en tom promenade, som mest af alt minder om et stykke tysk autobahn.

‘Udviklingen’ af de danske havnebyer synes at være styret af politikernes ensidige fokus på økonomien, myndighedernes fokus på orden, investorenes fokus på profit, og arkitekternes besættelse af renhed.

I Kolding har byrådet besluttet at inddrage store arealer i havnen til byudvikling for at understøtte kommunens vækststrategi. Det samme gælder Randers, hvor man har planer om at omdanne havnen til en Flodby.

Men hvorfor byudvikle de områder, der er mest udsatte for fremtidige havvandsstigninger, stormfloder og voldsomme vejrfænomener?

Hvorfor mon tidligere generationer byggede i god afstand fra vandet?

På turen rundt i landet har vi mødt rigtig mange imødekommende og hjælpsomme mennesker, og det slår mig, at de alle synes enige i vores kritik af ‘udviklingen’. Alligevel synes denne ‘udvikling’ kun at accelerere, som prøver den, at undslippe sin egen skygge.

I stedet for at ‘udvikle’ de mest risikable områder burde man hellere begynde at ‘afvikle’ dem ved, at overlade dem til mere midlertidige og eksperimenterende tiltag og langsomt give dem tilbage til naturen.

Det kunne ske gennem etablering af lokale fonde, som ejerskabet af disse arealer overdrages til, og som er forpligtet til at varetage både naturens og menneskets langsigtede interesser – til forskel fra de ugennemsigtige nuværende privat-offentlige konstruktioner, som styres af kortsigtede politiske hensyn og profithensyn.

Denne artikel har været publiceret som debatindlæg i Byrummonitor, 10 august 2022.

This article may be copied or reprinted for noncommercial purposes as long as proper citation standards are observed (author, title, date).